

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(X.)

A' Tsászári és Királyi Felség' Kegyelmével

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 3. Februariusban. 1795.

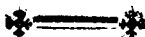
Sirnak a' szegény Hollándus Aranyok!

A' Párisba küldetett Hollándus Követeiktől már Januarius' 12-dikén estvére érkezett volt Hágába egy Kurir, de az általa hozatott híradásból semmi is közönségsé nem tétetett. Nem lehet pedig kétségbe hozni, hogy mi helyest kedvező hírek érkezendek-meg, azokat az Orszagló-szék haladék nélkül ki-hirleltetni, nem fog restes lenni: de éppen ilyen kevelsé lehet azt is vélni, hogy a' Frantziák az ő mostani győzedelmes lépeseik között fegyver-nyugvásra lépjenek. — Más Kurir is érkezett Párisból Hágába, de ennek követsége sem tétetett közönségsé.

Amsterdám Jan. 14-dikén. — „A' mi határjainkról jövő hírek szemlátomást kedvetlenülnek. A' Frantziák, egy ki-árodott vízhez hasonló módon terjeszkednek-ki ezen országnak minden szegeleteire. Az itt uralkodó zürzavar és rettegés le-írhatatlan. A' futók' sokaságának száma meg-fzúnés nélkül nevededik. A' Frantzia Könnyü lovasok és Verefs hufzárók ma reggel fél orányira vóltanak *Utrecht*től, a' honnan a' Frantziák elibe egy *Commissió* küldtetett, hogy nékiek az egész *Utrechti* tartományra nézve közönséges *Capituláció* ajánlatsék, minthogy a' lakosok, a' mint hallatik, azt mondták, hogy az ő (*in massa való*) fel-kelések által, az ellenségnek nem lehetne ellene állani. Az *Utrechti* igazgató-szék arra is meg-fogta kérni Generál *Pischegrüt*, hogy a' Frantziáknak a' városba való bé-szálhatásokig, a' törtéhető rendeletlenségeknek meg-akadályoztathatódások végett, hadd maradhafsanak benn a' *Hollandus* feregek. Ugy hallatik, hogy *Hollandia* tartományának Rengyei is, az *Utrechti*ekhez hasonló módon tselekedtenek; t. i. *Commissió*t küldöttek a' Frantzia Generálisokhoz. Az Egyesült feregeknek nagy része Német országra takarodik keresztül. Nagy a' félelem, hogy a' Frantziák, minden Szövetséges *Belga* tartományokat el-borítván, *Hollandiának* állapottyán rövid idő alatt meg-határozott változás esik. „

Előbb olyan hír jött vólt *Hágából*, hogy az *Orániai* Hertzegné *Braunschwájgba*, vagy mások szerént, *Hamburgba* vette vólna úttját, hanem a' későbbi hírek szerént, az Egyesült seregek *Utrecht*t, *Arnheimot*, és az *Yssel* vizinek bal partya felől lévő minden Szövetséges *Belga* tartományokat, az ellenség' nagy erejinek által engedni kentelenítettvén, a' Frantziák, *Hollandiának* éppen a' szivirc-és egész *Amsterdámig* elő nyomultanak, s-minden városokat a' magok hatalmak alá hajtottanak, mellyhez képeest a' *Hollandiai* Helytartó Hertzeg a' maga Familiájával együtt, egy hajóra ülven, *Angliába* által szaladott: a' *Belga* Közönséges Rendek, ellenben

arra határozták magokat, hogy egészszén a' Frantziák' részire álljanak által.,,

Meg-mentésire *Hollandiának* kevéssel az ő elfoglalása előtt, még két végső eszközök vétettenek volt elő. — Egyik ezek között, az egész népnek (*in massa* való) fegyverbe öltözködése lett volna. Ezt, kétség kívül, az időnek rövidsége, és a' Frantziáknak sebes elő-nyomulása miatt, nem lehetett teljesíthetőségre vinni: sőt, a' midőn a' közönséges felkelésről való *Patens* a' Hollandiai Udvari Ujjságnak már éppen a' nyomtató sajtója alatt lett volna, akkor érkezett a' parantsolat, hogy már ne is tétőtögyék közönségétsé. — A' másik végső eszköz a' volt, hogy az *Oraniai* örökös Hertzegnek ezen igen sürgető kérésire, hogy *Amsterdamnak* fedezésire a' miéink a'-vagy csak 1500 vagy 2000 embereket külgyenek segítségül, részünkről a' *Káunitz* és *Colloredó* Regementyeikből 2 Batalionok, haladék nélkül *Amsterdam* felé, az *Oberster Bender* vezérlete alatt, útnak indítottak. Generál *Valmodnn* is meg-ígérte volt, hogy az őtet illető részt az *Anglusok* *Hassausok*, és *Hannoveranusok* között, ő is sietve meg fogja indítani. De ennek az eszköznek sem lehetett, a' mint a' Gróf *Klerfe* hir-adásából láttuk, semmi hasznos következése, mivel Generál *Valmodennek* 17-dik Januáriusi hir-adása szerént, *Utrecht* és *Hollandia* tartományai, a' Frantziákkal való egyezés végett, hozzájuk már Követeket küldöttek volt, és kapuikat bé-zárván, a' miéinknek azt jelentették, hogy a' magok városaikba semmi idegen seregeket bé nem fognak bocsátani.

Némelly közönséges levelek írták a' napokban, hogy *Merlint*, a' Frantziák Nemzeti Biztofsát, a' *Wurmzer* Hufzárjaink *Mainz* alatt Januáriu 17-dikán el-tsipték volna. — Ezt a' hirt az ujjabb levelek nem igaznak lenni erősitik, azért, hogy *Merlin* 13-dikban el-ment *Párisba*.

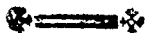

A n g l i a.

A' Parlamentomi vetélkedések a' bé-vett mod szerént folynak. — Midőn *Sheridán* Januárus' 2-dikán, *Pittet* a' Parlamentomban jelen lenni nem látta volna, panaszra fokadott; — hogy a' Minister meg nem jelenvén, a' Parlamentomi formalitásokkal nem is gondol, — hogy a' tudva lévő költsönök a' Parlamentom' hire nélkül való fel-vétele által a' Constitutziót is meg-rontotta légyen; — s-hogy, közönségesen szólva, előtte lehetetlen dolognak lázik az, hogy valamelly Minister *Pittnél* nagyobb despotasággal viselhesse magát. — *Pitt* éppen ekkor lépett-bé a' Parlamentom' házába, és ezen utolsó szavakat halván, egyfizeriben meg-felelt *Sheridánnak*, azt mondván, hogy a' költsönözést az *Anglus* Ministerek közönségesen előre szokták tenni, de a' melly még is nem mehet mind addig egész tökéletességre, míg azt a' Parlamentom helybe nem hagyja. A' Tsáfzárnak adandó subsidiumról úgy ítélte *Pitt*, hogy az igen jó helyre fog fordittatni, mivel-hogy a' Tsáfzár egész erővel fogja a' háborut folytatni, ha *Angliától* pénzel segítettik. — *Fox* azt mondotta, hogy ha *Pitt* *Subsidiumot* kíván, azt magának bizonyosan meg-igérheti, ha a' békeségnek munkálodására tzelez, úgy pedig éppen nem, ha a' jelen való veszedelmes és majd örökös hadnak folytatásán dölgozik. Némelly Parlamentomi tagoknak bizonyosan résztes egyik keze a' költsönben, s-hogy ezek az ő mellette való voxolásra fel-indittatodgyanak, olyan sok hetekkel előre köttetett-meg a' költsönözés, hogy más Ministerek annak végre hajtására, annyi napokat sem kívántanak volna. A' másnak adandó *Subsidiumról* úgy ítélte *Fox*, hogy jobb lenne azzal, a' hadakozó hajókat szaporítani; hogy egy meg-maradó krajtzárt is erre kellene fordítani; s-hogy azokat a' katonákat is, a' mellyeket a' szározon tsatazó seregektől meg-vonni lehetne, hajós katonáknak kellene tenni. Azt is mondotta *Fox*, hogy ő nem gondol olyan képtelen plánumot, mellynek javaslására *Pitt* alkalmas ne volna.

Pitt azt felelte, hogy ő telyefséggel nem erősi-
rette azt, hogy Frantzia országgal, mint Respubli-
kával alkuba erefszkedni ne lehetne, hanem csak a'
jelen való környülallasok között tartya azt lehetet-
lennek.

Sheridán, *Pittnek* ezen szavait felettéb homályo-
soknak tartotta, azt erősitvén, hogy ezeknek annyit
kell tenni, hogy *Anglia* a' Frantziákkal alkuba nem
erefszkedhetik addig, míg vagy egészszea meg nem
gyözetetik és el nem gyengül, vagy Frantzia ország-
ban Király nem tétettetik, mert, a' *jelen való kör-
nyülallasokon*, vagy *Angliának* virágzó állapottyát,
vagy Frantzia orzágnak el-gyengülését érteni, lehe-
tetlen. — Jan. 5-dikéig mind ilyen vetélkedésekkel
tölt, rész szerént az egész *Házban*, rész szerént
Commisiókban az idő. — 5-dikben azt a' kérdést
hozta elő *Jeckyl*, hogy hát a' *Pruszszianak*
ajánlatott Subsidiumnak dólga miben vagyon? —
s-inennyi? ki-fizetődött e' az? s. a. t. — Erre a'
kérdésre *Pitt* nem felelt egyebet, hanem csak, hogy
a' *Pruszszianak* ajánlatott Subsidium fizetődés, a' kö-
zelebb múlt *Septemberben* meg-szűnván, mind együtt
1 Millio, 200 ezer font *Sterlingek* (valami 12 Millio
Forintok) fizettetenek-ki. — Az után azt kívánta
vólna *Jeckyl* tudni, hogy mennyi számu embert ál-
litott légyen *Pruszszia*, a' fizetett summaért elő?
Pitt ezen kérdésre való feleletbe még most telyesseg-
gel nem akart belé botsátkozni, azt mondván, hogy
tökélletes laistromot még nem mütathatna elő: de
egyeb aránt, ennek a' *Pruszszia*ival való *Traftának*,
fok jó hasznai vóltanak, és a' pénz itt jó helyre fi-
zettettetett. — „Midön az alku meg-köttetett, akkor
a' *Pruszszus* seregek annyi számmal vóltanak jelen, a'
mennyivel az alkunak bizonyoson eleg-tétetődött, és
ha szintén a' dolgoknak folyása réánk nézve kedve-
ző nem vólt is, csak ugyan a' *Pruszszus* sere-
gek *Europának* közönséges javára nézve, igen
használatosok vóltanak.„ — Végre, midön az *Op-
positió*, s-nevezetesen *Fox*, a' ki olyan tekin-
retet akar adni magának, mintha a' Nemzet' pénzes

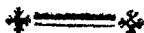
országoknak éppen ő volna az öröke, mind lezettekkel a' feleletekkel is meg nem elégedtenek, és egyenesen azt kívánták volna, hogy a' tsatában meg-jelent *Pruszsus* seregek' számának laistroma elő adattatásék, *voxolásra* került a' dolog, a' mellyben 110-zen *Fox* ellen, mellette pedig tsak 33-man vóltanak.

Grey arról tett ígéretet, hogy ő 14 napok alatt azt a' kérdést fogja meg-vizsgálás végett a' Parlament' elibe terjeszteni: valyon a' Frantzia országai mostani országglas-fórmaja el-tartoztathattya e' a' népet a' békefséges alkura való lépéstől? Mert, a' mint ő (*Grey*) ezibe veszi, *Pitt* valami bizonyos Monárchiának vissza való állittatódását kívánnyá előbb, hogy-sem alkura lehessen lépni. — *Pitt* azt felelte, hogy igen is, éppen ez az ő tzielja egyenesen. — *Grey*, Jan. 20-dikára határozta, hogy elő adgya azon projectomát, a' melly szerént ő a' mostani Frantzia országló-székkal való békefséges alkut, tökéletesen lehetségesnek itéli lenni. — *Fox* azt mondotta, hogy a' mikor *Grey* ezt a' projectomot elő fogja adni, előre fel kell a' Parlamentom' tagjainak neveiket olvasni, hadd legyenek a' vetélkedés és *voxolás* alatt mindenek jelen; a' mi meg is határozottatott.

Ezen ülésben azt is meg-ígérte *Pitt*, hogy Februarius' első napján, egy projectomot fog a' Parlamentom' elibe terjeszteni az iránt, hogy a' *Habeas Corpus Acta* még ezen esztendőben is fel-függesztetve maradjon, azért, mivel-hogy a' Revoluzciónak pestifse, még a' setétben valósággal tsúfz-máz, és *Angliában* még elég Jakobinusok vagynak.

A' 6-dik Jánuariusi ülésben ezt a' projectomot terjesztette Gróf *Stanhope* a' Felső Haz' elibe: *Angliá* magát a' Frantziák' belső dolgaiba elegyíteni nem akarja, s-nem is elegyitheti; és ennek ki-hirdetése szükséges dolog. — „Én reméllem (mond *Stanhope*, hogy a' népnek szeme már most, azon veszélyre, a' melly felett mi állunk, meg-nyilván, az én javaslsom bé fog vétettetni; mert félek, hogy különbben a' békefséges alkunak ajtai egészfszen bé-zárattatnak.

Az a' ki-fogása a' Minsternek, hogy Frantzia ország-
nak kints-tárja ki-üressedett volna, a' tapasztalás ál-
tal meg-tájioltatik. De ha úgy volna is, igafságtal-
an dolog egy Respublikának azért törvényeket akar-
ni elibe szabni; a' melly Respublika a' maga Consti-
tuziójának 118-dik és 119-dik Artikulusaiban azt je-
lentette ki, hogy néki minden szabad Nemzet barát-
tya, s-hogy ő magát más tartományok' országlása-
formájába nem avattya, de éppen ilyen kevelsé szen-
vedi azt is meg, hogy mások magokat az övébe
avassák. A' Frantzia tábor most a' leg jobb fenyté-
kü és leg hatalmasabb *Europában*. A' mi Ministe-
rünknek az a' Projectoma, hogy az ellenséget éhség-
gel hodoltassa-meg, ezt az utolsó táborozásnak ideje
alatt annyira el-bátorította, hogy bámulásra méltó
vitéségeket tegyen. A' Frantziák 400 Millió font
*Sterlinge*ket (4 ezer Millió forintokat kaptanak-bé a'
confiscált *Emigráns* jofszágokból, a' templomok' ja-
vaiból, és az ezüst Szentekből; s-ha fel-teszfük is,
hogy az ő Afsignatájok negyed résznyi betsü, úgy
is 300 Millió font *Sterlingnyi* kész pénzek marad
még meg, a' melly szép kapitális a' hadnak további
folytatására. Ha ők a' múlt esztendőben 160 Millionyi
költséget tettek: abból tsak 40 Millió volt a' ren-
des jövedelem. Valamint az *Amerikai* hadnak ideje
alatt, egy ilyen Revolutziós országló-széknek papi-
ros-crédittye, úgy indul-meg, mint egy nagy hó go-
lyobis, és mint egy dió úgy tér visszsa. Frantzia
ország oriási lépéseket tett a' gyözedelmekben, és
nyereségben; az ő tengeri ereje nagyobb a' miénk-
nél: *Angliá*, ellenben a' mellett, hogy néhány *Amé-
rikai* szigeteket el-foglalt, *Belgiumot* és *Hollandiát*,
a' melly az ő kereskedés-beli fontyának fele részit
tette, és, a' mi több, még azt a' *Characterit* is el-
vesztette, a' melly szerént ez előtt a' szabadságot más
országokban is óltalmazta., — Lord *Auklánd* meg-
engedte Frantzia országnak nagy erejit, sajnállotta,
hogy ez a' háboru el-kerülhetetlen volt légyen, s-hogy
még többtől is kellefsék félni: de a' hadnak folyta-
tását tsak ugyan szükségesnek állította lenni. — Gróf
Mansfield a' 30 esztendő háboruból és a' *Vestphá-*

iai békeféség - kötésnek Hiftortájából, azt mutatta-
meg, hogy *Ángliának* vagyon jufsa Frantzia orfzág
Conftitutziójának meg-fundálásában segítségül lenni.
— Eppen ez az oka (felel *Stánhope*) hogy ezt a
hofzfzu háborut kerülnünk kell. — Lord *Laufdown* azt
jegyzette-meg, hogy a' kemény f zavak Frantzia or-
fzág ellen femmi hafznot eddig nem tévén, már most
meg kellene próbálni; hogy valyon a' tsendefebb
fzavak is hasonló következésűek fognának e' lenni? —
Végre a' hofzfzas vetélkedés után voxolásra kerülvén
a' dolog, mind a' 60 jelen lévő *Lordok* a' Gróf
Stanhope projektoma ellen voxoltanak, és ő tsak
egyedül magára maradt. Lord *Landsdown* jova-
solta néki, hogy öltöztefse más formába a' projektomát
és úgy jöjjön vele ifmét elő. Hertzeg *Bedford*
ellenben kapott az alkalmatofságön, azt ígér-
vén, hogy Januáriusnak 20-dikára ő fog egy projec-
tommal ki-rukkólni, mellyel a' békeféséget fogja ta-
nátsolni.

Jan. 7-dikén azt kívánta *Lambton* az *Alsó Ház-
ban*, hogy azoknak az *Anglus* zsóldon lévő idegen
orfzági katonáknak neveik, a' kik ezen háboruban e-
eftenek, adattafsanak elő, „ — A' *Hannoveranusok-
kal*, *Hafsusokkal*, és *Bádeniekkal*, s-a' többekkel va-
ló kötés fzerént (mond *Lambton*) *Ángliá* minden
idegen el-esett katonáért, 30 Font *Sterlinge*ket (300
forintokat) tartozik fizetni; és mint-hogy tsak *Dün-
kirchen* alatt 3500 ilyen *Anglus* zsóldon lévő ide-
genek eftenek-el; tehát mi tsak ezekért a' 3500
holtakért 100 ezer font *Sterlinge*ket (egy Millio fo-
rinfot) tartozunk fizetni s. a. t. „ — — „ Az e'-fé-
lék igen tsekélyféség (felel *Pitt*), és a' miknek ezen
hádhöz, közönségefesen fzolva, femmi bé-folyások nem
is lehet: hanem ő tsak ugyan minden ide tartozó
hir-adásokat örömeft a' Parlamentom' elibe terjeszt. „
— Az után azt tudakozta *Jeckyl*, hogy ki vólt légyen
az *Anglus* zsóldon lévő *Prufzfzus* tábornál a' Biz-
tos? s-valyon nem lehetne e' ennek hir-adásait a'
fzerént fel-ólvásni, a' mint a' *Prufzfzus* feregek na-

ponként az alkunak eleget tettek. — *Pitt* azt felelte, hogy *Lord Malmesbury* volt légyen ez a Biztos; hanem az ő hir-adásait a' Közönség' szemei elibe terjesztetni lehetetlen: elég az, hogy a' Pruszszus feregek is, a' több Szövetséges feregekkel együtt, tették a' szolgálatot. — Utoljára csak annyit kívánt *Jeckyl*, hogy leg alabb annak a' feregnek száma, a' mit *Pruszszia* az 1794-diki *Alku* szerént ki-állítani tartozott volna, hozzatafsék elő; ez a' kívánsága *Jelkylnekkhelybe* is hagyattatott. — *Sheridán* tovább ment, és egyenesen azt kívánta tudni, hogy az *Alku* mennyiben töltetett légyen-be, és mi módon, s-mi némű együtt való munkálkodás által? hanem azt az igeretet tévén néki *Pitt*, hogy a' maga idejiben erről is illendő tudósítást fog a' Parlamentomban tenni, tehát most addig az időig *Sheridán* is el-halगतott a' kívánságával.

A' bé-állott esztendőre 100 ezer hajós katonákra engedett, a' Parlamentomból e'-végre ki-rendeltetve lévő *Commissió*, *Költséget*. — *Robinzon* az iránt panaszolt a' Parlamentomban — hogy a' *Britannusok'* tengeri ereje most igen rosz lábon áll -- hogy a' *Frantziák* sokkal sebesebben készítik a' hajókat, pedig jobban évező hajókat is készítenek. Azt is javasolta *Robinzon*, hogy minden figyelmetefiségeket erre a' dologra kellene függesztetni, és utolsó *Gülnéjeket* a' hajó építésre, és tengeri erejeknek jobb lábra-állítására kellene fordítaniok. — Kapitány *Berkey* erre azt felelte, hogy a' *Frantziák* csak a' hajóknak *módejire* nézve, és és nem a' munkának belső joságára nézve, haladgyák fejl az *Anglusokat*: azonban, ha az *Anglus* mester emberek öfzve állanak és magokat megvetik, majd fejl fogják ök a' *Frantziákat* mindenben haladni; hanem a' háborunak ideje alatt ez megcum esherik. — „Tudállatos dolog (mond *Francis*), hogy a' hajók' készítésében való jobbitásnak szükséges voltát, mindenek által láttyák, s-a' hozzá való kezdést még is halogattyák., — *Admirál Gardner* ónak találta, hogy ök is, mint a' *Frantziák* jutak

mat tegyenek - fel annak, a' ki a' leg jobb *hajó modelt* (formát) fel-találja, s-hogy ezt a' *Modelt* az után, meg-visgáltatás végett a' *Tudományok' Aca-*
miájának adgyák által. — *Fox* is szollott a' dologhoz valamit, azt tsanátsolván, hogy a' hadi erőnek jobb lábra való állittásához serényen hozza kell látni. — *Dundás* azt, hogy az *Anglus* hadi erő soha jobb labon nem állott légyen, mint ma, így mondotta-meg „A' háborunak kezdetekor (úgy mond) 16 ezer, tavaly 85 ezer hajós katonáink vóltanak, most pedig 100 ezerek vagynak. Hogy a' gazdag tengeri prédák, a' mik a' mi hajós katonáinkat fel szokták vólt ingerelni, most meg-szüntenek, a' bizonyos dolog: de annak az az oka, hogy egy széna bugjában egy bab-fzemre akadni sokkal könnyebb dolog, hogy sem a' tengeren most egy kereskedő *Frantzia* hajóra. Egyéb aránt, a' mi hajós katonáink keveset gondólnak az-zal, hogy mi formája vagyon a' mi hajónknak, tsak a' tsatázásra légyen nékiek azon helyek. — „Gyalázatos dolog (mond *Sheridan*), hogy a' mi hajó készítésünk módjának megajobbitása, gyakran olyan emberektől nem hagyattatik helybe, a' kiknek kezekben vagyon ugyan a' tengeri-erőt igazgató *Kormány*, de ahhoz még is semmit nem értenek. A' mondatott ugyan, hogy egy nehéz *Anglus* hajó a' könnyű *Frantzia* hajókat el-fúvna a' viz' színéről: de most közön-séges a' panasz az iránt, hogy ennek a' dolognak a' múlt efsztendőben semmi példája nem történt légyen. s. a. t. — — *Lambton* azt jegyzette-meg, — hogy a' *Frantziák*, a' magok *Departamentom-*
jaikban egy-egy gerenda és deszka *modelleket* is küldöznek széljel — hogy az ő Átsaiknak munkáira *Nemzeti Bízatosok* vigyáznak — s-hogy 60 hajóknak 2 hónapok alatt való meg-készítettéséről, mint valami könnyű dologról, úgy beszéllenek. Igaz ugyan, hogy ezek a' *Frantzia* hajók nyers fábol készülvén, 4 efsztendőknél tovább nem tartanak: de erre a' *Frantziák* azt felelik, hogy nekik tsak most hirtelen vagyon arra szükségek, hogy magokat meg-erőltessék. — *Sinclair* tanátsolta, hogy a' hajók' építésire rendeltessék különös *Commissió*. s. a. t. — —

Valami hir-adás érkezett *Londonba* az iránt,

Hogy a' Frantzia préda hajók, egy borral terhelt *Oportói* Anglus hajós sereget, el-fogtanak légyen.

Hogy a' *Bresti* nagy Frantzia hajós fereg, Dé-
cembernek 15-dikétől fogva a' tengeren lett volna,
nem volt igaz. Kétfen állott ugyan DéceMBERnek
elejétől fogva örökké, és néhány versben próbált-is ki-
evezni, hanem a' szélveszek miatt örökké meg-aka-
dályoztatódott, míg 24-dikben végre olyan nagy
szélvész támodott, hogy a' hajókat, ott a' kikötő-
helyben, a' vatsmatskákra el-ragadozván, egymáshoz
tsapkodta, sőt egynek, a' mint már tudgyuk, vitor-
láit is öfzve szaggatván, azt a' tengerre ki-ragadta,
és egy kö-szikkához tsapván, el-süjlesztette. Tsak
ugyan olyan hir tétetett felölle a' Conventben, hogy
a' rajta lévő 1200 hajós legények, mind egyig élet-
ben meg-maradának, és meg-szabadúltanak. E' miatt
a' történet miatt *Déc.* 30-dikáig késett az egész ha-
jós fereg a' kikötő-helyben, a' midőn végre, az el-
süjdedett hajó helyiben is mási állittatván elő, egész
szómmal ki-evezett. Egy része a' hajóknak tsak 2
hónapi, a' más része pedig 6 hónapi eleséget rakott-
fel. Ez a' hajós fereg 65 hadakozó hajókból áll,
mellyek közül 36-tok első nagyságuk, a' többek
pedig, közép és kisebb szerűek.

Anglus Admirál *Hovénak* a' volt a' parantsolat-
tya, hogy a' nagy *Anglus* hajós sereggel *Jan.* 6-di-
kán evezzen-ki a' tengerre, és az *Amerika* felé
útazni akaró nagy kereskedő hajós sereget egy dara-
big kísérje-el. De még 9-dikben semmi hire nem
volt, hogy ki evezett volna.

A' Régi időkben 4 *Irlándus* Regimentek szok-
tanak volt Frantzia szolgálatban lenni. Ezek helyett
most az *Anglus* Udvar 6-tot állittat-fel, a' mellyekbe
tsak *Catholicusok* vétetnek-bé. — *Angliában* 60 ezer
Emigransok számára készitenek ruhát — és 40 ezer
ló-patkokat küldenek-ki idegen orszagra, de még nem
ruhatni hova.

A' *Londonba* indúlt *Braunswájgi* Hertzeg Afz-
szony, már *Oznabrükből* visszfa ment *Braunswájg-*
ba. Az a' hajós fereg is, a' melly a' Hertzeg Afz-

szonynak által költöztetésire *Texelhez* indúlt vólta a' tengeren való útozást veszedelmesnek lenni találván, 3 napok múlva vissza tért az *Anglus* partokhoz, és a' Vallisi Hertzeg a' *Hof-Dámákat*, a' kik ezen hajós fereggel a' Hertzegné elibe küldettenek vólt, *Londonba* vissza vitte.

A' tél *Ángliában* is rend kívül hideg és havas melly miatt még a' kenyér is nagyon meg-drágodot, s-meg lehet, hogy még jobban is meg fog drágulni mivel az idegen földékről *Ángliába* gabonát szolgáltatató Biztosok azt irták vissza *Londonba*, hogy ők a' magok *Contractusaiknak* nem tehetnek éleget mivel *Lengyel* országból semmi gabona nem jöhet, *Ámérikában* pedig a' *Frantziák* mind fel-szedték a' gabonát.

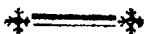
Frantzia Ország

Két nevezetes és reg-olta fogságban ülő *Frantzia* Generálisok *Kellerman* és *Miranda*, nem tsak szabadon bocsáttattak, hanem fogságok alatt el-vonatott zsoldgyok is ki-adatik, és hivatalyaikba vissza tétnek.

A' *Vendei* Rojálistákkal való békefséges alkudozás még foly. Közelebbről 5 Követek érkeztenek rőlök *Nántesbe*, a' hol a' Nemzeti Biztosokkal együtt-beszélgetvén, kettejek az után, az egyezésnek fel-tételeivel, a' Rojálistak vezérihez *Charettéhez* vissza küldtetett.

Jan. 15-dikén egy Adjutánt és 2 köz katonák 19 ellenséges zászlókkal érkeztenek az *Eszaki* *Frantzia* tábortól bé a' *Conventbe*. A' két köz katonáknak, kik közzül mindenik egy-egy zászlót nyert az ellenségtől, elő-mozdittatást decretált a' *Convent*, a' *Præses* pedig atyafiságos tsókot adott nékiek.

A' *Nap-keleti* *Pyrenéumi* táborrol, azért, hogy ez a' *Rosás* várát oltalmazó *Szenháromság* nevű erőfséget meg-vette, és *Rosás* várát szorofsabban bekerítette; a' *Pischegrü* táboráról pedig azért, hogy

sz, a' *Nimwega* mellett lévő erőfséget, egy hósz-
fzas de fényes tsata által meg-vévén, itt 171, *Bom-*
melnél 120, *Grave* várában pedig 164 ágyukat, 800
mázsa puskaport, és 4 ezer Flintákat, s-több egye-
beket nyert, azt decretálta a' Convent, hogy ezek
mind ketten nem szünnek-meg magokat a' haza iránt
érdemesekké tenni.

Lengyel Ország.

Januáriusnak 1-ső napján *Lengyel* országnak min-
den lakosai ilyen esküvés által kötelezték-le magokat
az *Orosz* Tsáfszárnéhoz: — „

„Igérem, és a' Mindenható Istennek szent Évan-
geliumára esküszöm, hogy *Katalin Alexiennak*, a
leg Felségesebb Tsáfszárnénak, minden *Oroszok* egye-
dül uralkodójának, és az ő szerettetett Fiának, az *Orosz*
birodalom-beli Nagy Hertzegnek *Petrovicz Palnak*,
híven és igazán szolgálni, az ő akarattjoknak élé-
temnek és utolsó tsepp véremnek meg-kémélése nél-
kül, mindenben engedelmeskedni, a' Tsáfszárnétol ki-
adatott vagy meg ez után ki-adattatandó parantsola-
tokat és törvényeket, a' leg kötelesebb engedelmes-
séggel és tisztelettel el-fogadni s-bétölteni, az ő Fel-
sége által az én hazámban helyre állittatott tsendefsé-
get és rendet meg-tartani és őltalmazni, minden eröm-
ből akarom és tartozom, a' zenebonának régi gerjesz-
tőivel semmi levelezést, sem egyenesen sem eszközök
által, sem alattomban sem nyilván, sem tanátsom sem
tselekedetem vagy akar mi egyéb valami módon,
nem folytatok; sőt inkább kötelezem magamát, hogy
mindent, a' mi a' Tsáfszárnénak kárára, és a' közön-
séges jónak ártalmára lehetne, mihelyest nekem tud-
tomra esik, bé-jelntek, és közönségesen szolva,
minden orosz igyekezeteknek meg-gátítására segítségül
leltek, s-az ő Felségétől rendeltetendő Országló-szék-
hez mindenekben úgy viselem magamát, a' mint egy
hív és békeférszerető lakosnak illik. És valamint a'
Mindenhható Isten előtt s-az ő leg főbb Itélő-széke
előtt mind ezekről számot adni tartozom, így szinten
hitennem le-tetele által magamat mind ezeknek szorós

bé-töltsésekre kötelezem is. Isten, és a' Meg-tartó-
nak ártatlan vére, engemet, lelkemben és testemben
úgy fegéljen. Ezen esküvésemnek meg-erősíté-
ségét szokom az előttem lévő Evangéliumot, és
az én Meg-váltómnak keresztyit. Amen.

Utólsó Jegyzések.

Egy Deputátus éppen vizfsza érkezvén a' *Ven-*
déből, azt a' hirt hozta a' Conventbe, hogy a' meg-
történt dolgokról való tökéletes el-felejtkezésnek ki-
hirdettetése, a' leg jobb haznot tette legyen. A' Re-
bellisek az ellenségeskedést fére tévén, a' mált Ok-
toberben hozzájuk fogságra esett Republikánusokat
vizfsza botsátották. A' szélső posztok barattságosan
együtt kiáltozzák, hogy, *éljen a' Respublica!*
s. a. t. — A' Convent decretálta, hogy ezen hir-
adált az egész országban ki keljen hirdettetni, olyan
véggel, hogy a' Contrarevoluzionisták vegyék ezek-
be azt, hogy a' belső hadnak gerjesztése őket semmi
reménységgel nem táplálhattya.

Januáriusnak 21-dikére, a' 16-dik *Lajos* meg-
ölettetésinek napjára, ezen esztendőben ilyen innep
völt *Párisban* rendeltetve: Reggeli 8 órakor az ujj-
hidról az ágyukból *Salve* lövettetett; az után a' Do-
bosok generál-marschot vertek. A' Convent 11 óra-
kor öfzve gyűlvén, muzsika völt. — 12-tökör min-
denek a' Nemzeti kertben lévő tó mellett a' Szaba-
tságának álló képe előtt jelentenek-meg. A' Convent
Præseise egy ide alkalmaztatott beszédet mondott-
el. s. a. t.

Genuából Déc. 29-dikén.

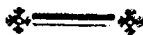
A' *Touloni* Frantziák nagy fába akarják a' fejszét
vágni, és még máig is az a' gyann, hogy Corsicára
akarnak réa rontani. Az ő tengeri erejek itt egy
olyan forma nagysagu mint az *Anglusoké*, az Ad-
mirál *Hotham* vezérlése alatt. Különösön pedig igen
nagy szorgalmatofsággal gyűlytik ide öfzve a' *Trans-*
port hajókat, úgy hogy egy szározon tsatázó egész

rábort ültethessenek-fel reájok. !Mint-egy 30 ezer emberekre verik azoknak a' fegyvereseknek számát, a' kiket ezen véghetetlen sokaságu *Transport* hajókra fel akarnak ültetni, és a' kiket többnyire *Szarvajából* gyűlytötenek ide, semmit sem tartván most a' *Piemonti* magoss pafukon lévő temérdek hó miatt a' *Piemontiaktól*. — Ha a' *Touloni* Frantzia hajós sereg ki talál evezni, lehetetlen hogy egy véres tengeri ütközett ne történnyék, mivel-hogy Admirál *Hotham*, *Toulon* és *Corsika* közzé állott-bé az *Anglus* hajós fereggel.

Erdélyből.

Mi *Hunyad Vármegyeiek*, *Oláho - Magyarok* (*Valachico Hungari*) így szoktunk hívni egy Helységet: *Gura Dobri* (Dobra torka) Ebben lakott egy *Kis* nevü Feltser, de a' Feleségét nem szerette soha is, ez pedig ötten igen vértörténetben, Olasz-tendünek az utolsó napján, hogy dél előtt elájult a' Feltserné; az Úr örömbé azt gondolta, hogy megholt, s csak szaporán készül a' halotti tzeremoniához. Izen a' Plébánus Úrnak, hogy harangozzanak megholt feleségének, azonba maga mégyen az asztaloshoz, hogy tsinállyon koporsot; míg a' Gazda ide járna, az alatt harangozni kezdenek; ezt a' megholtnak gondolatott Gazdafszony meg hallya, s-azonba fel is ül helyéről; s-az egyedül a' házba lévő szolgától kérdi, kinek harangoznak; ez mondja: *Afszonyom neked, hiszem te meg holtál*; ezen fel-boszfiztonkodván az Afszony, fel kél fekvő helyéről; s-a' szolgáltó ijedtébe ki szalad a' házbol; ekkor érkezik haza a' Feleségének Koporsot szegődött gazda; kinek mondja a' kün lévő szolgáltó, mi dolog benn; a' Gazda nem hiszi; hanem bé menvéa láttya, hogy fel költ Felesége, s-szitzkozódásai közt vetkeződik halálra öltöztetett köntöséből: ekkor a' Gazda lábairól le-esik, s-leg ottan meg hal; és harmad napra eltemetik; az Afszony él. — Így válának meg egymástól!

Alig ért a' mostani emberi nyom ilyen nagy és kemény telet mint Hunyad Vármegyében vagyon, a' melly különben meleg Climájú hely; a' Mannok bé fagytak; a' Marosi jég vastagsága szinte öt aratzt alól zavaros a' vize, de a' jeze szép tisztá.

Valami más fél hete, hogy egy Sz. András nevű Faluban, egy szegény ember estve későn itattya meg tehenét a' hideg és jeges folyó vizbe, s-mikor lefekvése előtt éjtzakára enni adna, dögölve találta marháját: hogy egészen meg ne fadjon ez, leg ottan segítségével, meg nyuzásához kezd, s-úgy találta, hogy a' felette hideg viz jobbrészint jéggé vált volt gyomrába. — Egy szoval olyan hideg van, hogy a' Vármegyei természetes meleg nem tudom hogy győzheti meg azt!

Karátson harmad Napján, a' Dévai Nemefsi Rend Urak' néhány Léányai, az Esperestné Tiszt. Néhai *Intze István* Uram Özvegye tanítása és igazgatása alatt, egy szép Magyar Komédiát jádzták a' Prætorialis Ház Palotájában, az egész Dévai lakosoknak gyönyörűséges meg-elégedésével, és olly kedvesen produkálák, a' *Théseus* számkivettetése alatt folyt, *Hippolitusnak Fedrával* való ügyét; hogy a' múlt Nyáron ugyan ezt produkált N. Enyedi Collégiumban tanuló Nemes ifjuság és Déákság sem nyert több *applausust*. — Melly könnyen tanítja a' Szeretet még az ártatlan leánkákat is, az első proba által a' *produkálásra!* — De a' mi leányaink csak ugyan, a' más tudományokban és gazdaszifonyságban is, szép példákat mutathatnának. — Tehát *respect!*